

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec C-566/22

Inkreal s.r.o.
proti
Dúha reality s. r. o.,

(návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Nejvyšší soud České republiky)

Rozsudok Súdneho dvora (prvá komora) z 8. februára 2024

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v občianskych veciach – Súdna právomoc, uznávanie a výkon rozsudkov v občianskych a obchodných veciach – Nariadenie (EÚ) č. 1215/2012 – Pôsobnosť – Článok 25 – Dohoda o voľbe právomoci – Zmluvné strany usadené v tom istom členskom štáte – Určenie, že na rozhodovanie sporov vzniknutých z tejto zmluvy majú právomoc súdy iného členského štátu – Medzinárodný prvok“

Justičná spolupráca v občianskych veciach – Súdna právomoc a výkon rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach – Nariadenie č. 1215/2012 – Pôsobnosť – Existencia medzinárodného prvku – Voľba právomoci – Dohoda o voľbe právomoci – Zmluvné strany usadené v tom istom členskom štáte – Určenie, že na rozhodovanie sporov vzniknutých z tejto zmluvy, ktorá nemá nijakú inú väzbu na iný členský štát, majú právomoc súdy tohto iného členského štátu – Zahrnutie

(Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1896/2006, článok 3 ods. 1; a nariadenie č. 1215/2012, odôvodnenia 3 a 26, a článok 25 ods. 1)

(pozri body 17 – 25, 28, 32, 33, 39 a výrok)

Zhrnutie

Súdny dvor, na ktorý bol podaný návrh na začatie prejudiciálneho konania v rámci medzinárodného kompetenčného sporu, spresnil uplatniteľnosť nariadenia Brusel Ia¹ na dohody o voľbe právomoci z hľadiska existencie medzinárodného prvku.

FD, bydliskom na Slovensku, a Dúha reality, spoločnosť založená podľa slovenského práva so sídlom na Slovensku, uzavreli v rokoch 2016 a 2017 dve zmluvy o peňažnej pôžičke, ktoré obsahovali dohodu o voľbe právomoci, podľa ktorej každý spor, ktorý nebude možné vyriešiť vzájomným rokovaním, sa bude „riešiť prostredníctvom vecne a miestne príslušného českého súdu“.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1, ďalej len „nariadenie Brusel Ia“).

V roku 2021 FD postúpil pohľadávky zo zmlúv o peňažnej pôžičke na Inkreal, spoločnosť založenú podľa slovenského práva so sídlom na Slovensku. Keďže Dúha reality nesplatila peňažné pôžičky, Inkreal sa obrátila na Nejvyšší soud (Česká republika), okrem iného so žiadosťou o určenie súdu, ktorý je miestne príslušný na rozhodovanie vo veci samej. Uvedená žiadosť bola podaná na základe dohody o voľbe právomoci obsiahnutej v zmluvách o peňažnej pôžičke, ktorú Inkreal považuje za platnú v súlade s nariadením Brusel Ia.

Nejvyšší soud spresnil, že podľa judikatúry Súdneho dvora je uplatniteľnosť nariadenia Brusel Ia podmienená existenciou medzinárodného prvku. Vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa Nejvyšší soud pýta Súdneho dvora, či je toto nariadenie uplatniteľné na situáciu, o ktorú ide vo veci samej, keď medzinárodný prvok spočíva len v dohode o voľbe právomoci súdov iného členského štátu, než je členský štát, v ktorom majú zmluvné strany sídlo.

Posúdenie Súdnym dvorom

Súdny dvor v prvom rade poznamenal, že znenie článku 25 ods. 1 nariadenia Brusel Ia, ktorý sa týka dohôd o voľbe právomoci², nebráni tomu, aby sa toto ustanovenie vzťahovalo na dohodu, ktorou sa zmluvné strany usadené v tom istom členskom štáte dohodli, že na rozhodovanie sporov vzniknutých z ich zmluvy majú právomoc súdy iného členského štátu, aj keď uvedená zmluva nemá žiadnu inú väzbu s týmto iným členským štátom.

Pokiaľ ide o kontext, do ktorého patrí toto ustanovenie, z ustálenej judikatúry vyplýva, že uplatnenie pravidiel právomoci stanovených v nariadení Brusel Ia si vyžaduje existenciu medzinárodného prvku, ktorý však nariadenie nedefinuje.

Na základe rovnocenného pojmu „cezhraničný spor“, ktorý je definovaný v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1896/2006³ ako „spor, v ktorom má aspoň jedna zo strán bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci“, Súdny dvor na jednej strane konštatoval, že spor vo veci samej zodpovedá tejto definícii, keďže strany sporu sú usadené v inom členskom štáte, ako je členský štát súdu, na ktorom začalo konanie na základe predmetnej dohody o voľbe právomoci. Na druhej strane v súlade s judikatúrou Súdneho dvora týkajúcou sa existencie medzinárodného prvku, spor vo veci samej otvára otázku týkajúcu sa určenia medzinárodnej právomoci, konkrétne otázku, či na rozhodnutie tohto sporu majú právomoc súdy Českej republiky alebo súdy Slovenskej republiky.

Za týchto podmienok existencia dohody o voľbe právomoci v prospech súdov iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom sú zmluvné strany usadené, sama osebe svedčí o cezhraničných dôsledkoch sporu vo veci samej.

Súdny dvor napokon uviedol, že výklad článku 25 ods. 1 nariadenia Brusel Ia, podľa ktorého sa na dohodu o voľbe právomoci, o akú ide vo veci samej, vzťahuje toto ustanovenie, zodpovedá cieľu právnej istoty, ktorý sleduje toto nariadenie. Naplňovanie tohto cieľa by bolo naopak ohrozené, ak by uvedené ustanovenie bolo uplatniteľné len pod podmienkou, že by okrem dohody o voľbe právomoci v prospech súdov iného členského štátu existovali ešte ďalšie skutočnosti, ktoré by

² V tomto ustanovení sa uvádza: „Ak sa účastníci zmluvy bez ohľadu na svoje bydlisko dohodli, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo tieto súdy, pokiaľ dohoda nie je podľa právneho poriadku tohto členského štátu vecne neplatná. ...“

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze (Ú. v. EÚ L 399, 2006, s. 1).

mohli svedčiť o cezhraničných dôsledkoch dotknutého sporu. Nielenže by pre zmluvné strany bolo menej predvídateľné, ktorý súd má právomoc rozhodovať o ich spore, ale pre súd, ktorému bola vec predložená, by bolo zložitejšie preskúmať vlastnú právomoc.

Súdny dvor teda dospel k záveru, že článok 25 ods. 1 nariadenia Brusel Ia sa vzťahuje na dohodu o voľbe právomoci, ktorou sa zmluvné strany usadené v tom istom členskom štáte dohodli, že na rozhodovanie sporov vzniknutých z ich zmluvy majú právomoc súdy iného členského štátu, aj keď uvedená zmluva nemá žiadnu inú väzbu s týmto iným členským štátom.